

Sygn. akt IV CSK 250/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku B. R. i M. R.
przy uczestnictwie P. G. i A. G.
o wpis,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 16 października 2013 r., sygn. akt III Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Wnioskodawcy, B. i M. małż. R., złożyli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 października 2013 r. oddalającego ich apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 31 grudnia 2012 r., którym Sąd Rejonowy oddalił wniosek o wykreślenie z księgi wieczystej nr [...] wpisu roszczenia o zawarcie umowy sprzedaży oznaczonego lokalu mieszkalnego z miejscem parkingowym, komórką lokatorską i odpowiednim udziałem w nieruchomości, za cenę i na warunkach określonych w umowie z dnia 21 października 2005 r., na rzecz P. i A. małż. G.. Powołując się na obie podstawy kasacyjne określone w art. 398³ § 1 k.p.c., wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdzili, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii, czy wytoczenie przez uprawnionego powództwa o ustanowienie prawa, którego dotyczy wpisane roszczenie, przeciwko

właścicielowi nieruchomości odnosi skutek również względem kolejnych właścicieli tej nieruchomości, jeżeli ich pozwanie było możliwe przed upływem rocznego terminu do wykreślenia roszczenia, a mimo to nie nastąpiło (art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 707 ze zm. – dalej: „u.k.w.h.”). Powołali się też na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, spowodowaną nieuwzględnieniem wykładni art. 19 ust. 2 u.k.w.h., dokonanej przez Sąd Najwyższy w wydanym w niniejszej sprawie postanowieniu z dnia 18 maja 2012 r., IV CSK 462/11. Sąd Najwyższy wyjaśnił bowiem, że do zastosowania art. 19 ust. 2 u.k.w.h. istotne jest nie tylko wystąpienie przez uprawnionego w określonym czasie do sądu o przeniesienie lub ustanowienie prawa, którego wpis dotyczy, lecz także to czy adresatem żądania jest podmiot biernie legitymowany. Sąd Okręgowy przyjął natomiast, że doszło do przerwania biegu rocznego terminu przewidzianego w art. 19 ust. 2 u.k.w.h., pomimo że uczestnicy wystąpili do sądu o ustanowienie prawa przeciwko spółce pod firmą „D. [...]” sp. z o.o., a dopiero w dniu 19 marca 2007 r., czyli po upływie rocznego terminu – o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie skarżących.

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczyli przekonujących argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanki opisanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W przepisie tym chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Skarżący wyszli z założenia, że uczestnicy postępowania mogli i powinni wystąpić przeciwko nim do sądu o ustanowienie prawa przed dniem 30 listopada

2006 r., tj. przed upływem rocznego terminu od dnia wymagalności roszczenia (art. 19 ust. 2 i 3 u.k.w.h.). Uszło jednak uwagi skarżących, że, zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (jedn. tekst: Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm. – dalej: „u.w.l.”), do powstania odrębnej własności lokalu niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Na gruncie tego przepisu zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie przyjmuje się, że wpis prawa własności lokalu ma charakter konstytutywny (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2002 r., III CZP 29/02, OSNC 2003, nr 6, poz. 76 i z dnia 21 lutego 2008 r., III CZP 152/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 10 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2001 r., I CKN 372/00, nie publ. i z dnia 9 listopada 2011 r., II CSK 104/11, nie publ.). Oznacza to, że wpis prawa w księdze wieczystej jest ostateczną i dopełniającą przesłanką powstania odrębnej własności lokalu. Lokal w znaczeniu odrębnej od gruntu nieruchomości do chwili jego wpisu nie istnieje.

Z ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego postanowienia wynika, że w dniu 10 listopada 2006 r. skarżący zawarli ze spółką pod firmą „D. [...]” sp. z o.o. umowę ustanowienia odrębnej własności lokalu i jego sprzedaży, że akt notarialny z wnioskiem o wpis w księdze wieczystej wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 17 listopada 2006 r. oraz że dopiero w dniu 23 lutego 2007 r. dla lokalu tego została założona księga wieczysta i wnioskodawcy zostali wpisani jako jego właściciele. Uczestnik wniósł natomiast pozew o ustanowienie prawa w dniu 13 listopada 2006 r. i skierował go przeciwko spółce pod firmą „D. [...]” sp. z o.o., a pismem z dnia 28 lutego 2007 r. wniósł o wezwanie skarżących do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych. Z kolei Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 19 marca 2007 r. wezwał skarżących do udziału w sprawie po stronie pozwanej.

Skoro przed dniem 30 listopada 2006 r. nie doszło do wpisu odrębnej własności lokalu w księdze wieczystej, podmiotem, przeciwko któremu uczestnik postępowania powinien wytoczyć powództwo o ustanowienie prawa, była spółka pod firmą „D. [...]” sp. z o.o. Problematykę skutków zbycia w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, regulują natomiast inne przepisy niż wskazany przez skarżących art. 19 ust. 2 u.k.w.h. Trzeba zatem stwierdzić, że sformułowane

zagadnienie prawne nie jest adekwatne do stanu faktycznego, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Tak rozumianej oczywistości skarżący nie wykazali.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżących przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]